

Prædiken til 12. søndag efter trinitatis

Matt. 12, 31-42

Saligheden, tvivl til trods,
gør indlysende for os,
som ved Ånd os trøste

Jeg husker stadig den dag, vores søn som otteårig kom hjem fra skole og lige havde hørt fortællingen om Kain og Abel. ”Der er en historie, Mor”, sagde han, ”vi hørte den i kristendom – om en storebror og en lillebror: Kaj og Abel. Hør her Mor, sæt dig lige ned”. Der er dyb alvor og intensitet i hans stemme, da han fortæller om de to: Kaj og Abel. ”De er ude og gå en tur et sted. Det er i vores tid, for jeg har lavet det om til en film. Storebror har et maskingevær, og han skyder lillebror. Skærer ham i tusind stumper og han bliver begravet”. Jeg bemærker i mit stille sind, at søskendejalousien nok her har fundet en værdig klangbund. Og ånder lettet op, da lillebror alligevel i filmens slutning vender hel og uskadt tilbage. ”Men så er det blodet, Mor”. Det råber fra jorden Og røgen fra bålet. Storebrors bål. Røgen, der er helt sort og ikke vil stige op til himlen.

Så håndgribeligt er det med skylden. Blodet, der råber fra jorden. Røgen, der ikke vil stige op. Og kan det blive mere tydeligt? Billedmæssigt stærkere? Nej det kan det

ikke. Og mon ikke vi alle har det sådan med denne urgamle fortælling, at det er stærk kost det her? Jeg mærker det hver eneste gang, jeg gennemgår *Hil dig frelser og forsoner* med konfirmander. ”Derfor beder jeg med tårer: Led den ind i mine årer, floden som kan klippe vælte, floden som kan isbjerg smelte, som kan blodskyld tvætte af!” Det her med blodskyld, ja, skyld og tilgivelse, hvor meget det fylder. Hvor stort det er. Og svært at rumme at der også her er tilgivelse.

I romanen *Raskolnikov* lader Dostovjevski luderen Sonja prædike om Gud, der er større end vores hjerte, idet hun siger til Raskolnikov, som har begået to drab: Gå straks, øjeblikkelig, og stil dig ved en korsvej. Knæl ned og kys den jord, som du har besudlet. Bøj dig så for den hele verden mod alle fire verdenshjørner og sig for alle mennesker: ”Jeg har myrdet”. Så vil Gud atter skænke dig livet!

Den Gud, der altså er større end vores hjerte. ”Derfor beder jeg med tårer: Led den ind i mine årer, floden som kan isbjerg smelte, som kan blodskyld tvætte af”.

Men så her i teksten til i dag ordene fra Matthæus om at den største synd af alle er syn-

Redaktion

Valgmenighedspræst
Margrethe Dahlerup Koch
V. Strandbjerg 32
6950 Ringkøbing
mdkoch@mail.dk

Sognepræst
Søren Jensen
Byløkken 27
8240 Risskov
sjen@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvig.dk
– hvor man også
kan tilmelde sig
elektronisk nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Farvergade 27
1463 København K
Telefon 3373 2800
vartov@vartov.dk

den mod Helligånden. Det vil vel sige synden mod det skabende princip i verden. Mod Guds livsånde som er indblæst i os, ja i mennesket på Skabelsens morgen. Mod (For) den synd, bespottelsen af Helligånden, findes ingen tilgivelse.

Vermeers billede ”Kvinden med vægten”, som I har fået runddelt her til gudstjenesten i dag, er i sig selv en prædiken. Med flere referencer også til teksten til i dag og de voldsomme ord. Som næsten alle Vermeers billeder er det et indendørsbillede, hvor en kvinde står svøbt i et blidt sidelys med en fin lille vægt i sin højre hånd. Det er ædelstene, hun vejer på vægten. Der ligger perler på bordet foran hende som lysende små kloder. De ligger sammen med et rigt og himmelblåt stykke klæde. Det er en hverdagsscene, som skildres. Det kunne være fra et af de rige borgerhuse i kunstnerens hjemby. Ser man nærmere, opdager man, at kvinden med vægten i sin hånd er gravid. Bag den forede pelskåbe runder maven sig. Og omkring hendes ansigt med de nedslåede øjne kranser et hvidt hovedstykke sig som en lysende glorie. Kvinden er frugtsomlig, og lyset illuminerer hende, som var det stråler af Helligånd.

Og jo, det er selveste jomfru Maria med det endnu ufødte Jesus-barn i sin mave, Vermeer har malet. Og derfor en skikkelse, der vidner om stor lykke, men også med stor præcision peger på de skæbnesvangre konsekvenser af hendes tilstand. For på væggen bag hende hænger et stor maleri, der skildrer den yderste dom og Kristi opstandelse på den yderste dag. Så billedet inde i billedet minder om, at barnet, kvinden snart skal

føde, skal korsfæstes langfredag og stå op af graven påskemorgen.

De lysende perler, kvinden vejer på sin vægt, er selve livets perler. Livet i den skrøbelige balance, hvortil barnet fødes, for i et kort jordisk mellem spil at bevæge sig fra evighed og til evighed. Som det hedder i liturgien. Herimellem er det jordiske liv og den menneskelige krop. Barnet tager bolig i kroppen og bliver menneskelig. Alt for menneskelig, kunne vi næsten sige, og derfor truet, hvis ikke vægten holdes i balance.

Menneskets historie ja fra før Kain og Abel har altid kendt til det onde. Forestillingen om det onde. Og menneskets ankomst til livet er fra dets begyndelse en ankomst til frihed. Friheden til at skabe et liv og deltage i det menneskelige fællesskab. Men også som den menneskelige historie bevidner en prisgivelse til magter og viljer, der kan være ødelæggende og livstruende. Fødsels forjættelse er ikke ukrænkelig men altid forbundet med ansvarlighed, hvis eksistensen skal lykkes.

”Der findes ingen tilgivelse for den, som bespottet Helligånden”, og menes der ikke med det, at i det øjeblik mennesket vedvarende forbryder sig mod det skabte, mister det sin værdighed og dermed eksistensberettigelse?

Vi er sammen her på jorden om at skabe et egentlig og anstændigt livsrum og udstikke en retning for den eksistens, der er sat i verden. Ellers falder dommen, og det skabte vakler. Og derfor er fødselsbilledet, eller om man vil inkarnationen: at ordet blev kød og tog bolig iblandt os, så væsentlig. For bedre billede på den menneskelige udsathed end

den nyfødte gives ikke.

Maleren Vermeer var en gudbenådet maler. Der indesluttet i hans æstetiske verden af skønhed er forestillingen om et værdigt liv. Han ville på samme måde som kvinden blidt indsvøbt i lyset med vægten i sin hånd holde selve livet i balance.

Og det er, hvad evangelierne i deres kerne minder os om. At prise skaberværket frem for at forgrube sig på det.

Amen

Marianne Aagaard Skovmand

Lyø, Avernakø, Diernæs og Faaborg

Salmer:

14, 305, 396, 695, 321 v. 6, 375

Henrik Wivels analyse i *Perlen. Prædikener og det der ligner* (København: Gyldendal 2002) af Vermeers maleri har tjent som inspiration.